

6909

XXII. SPRAWOZDANIE
KRAKOWSKIEJ KOLONII LECZNICZEJ
DLA DZIECI SKROFULICZNYCH
(POD ŚW. JÓZEFEM) W RABCE

ZA 1908 ROK.

W KRAKOWIE
W DRUKARNI UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
POD ZARZĄDEM JÓZEFA FILIPOWSKIEGO
1909.

NAKŁADEM TOWARZYSTWA OPIEKI SZPITALNEJ.

Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci
w Krakowie
zawiązane w roku 1872.

Protector:

J. Eminencya X. Jan Książ z Kozielska Puzyna
Kardynał Książę Biskup Krakowski.

Komitet zarządzający:

wybrany na lat trzy 12 kwietnia 1907.

Przewodniczący: Vacat.

Zastępca: Prof. Dr. Maciej Leon Jakubowski.

Członkowie: X. Prof. Władysław Chotkowski.

Jan Kanty Federowicz.

Dr. Franciszek Murdzieński.

Mieczysław Sędzimir.

Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).

Kontrolorowie: Eustachy Jaxa Chronowski.

X. Kan. Julian Drohojowski.

Skarbnik i Sekretarz biura Komitetowego:

Dr. Teodor Cybulski.

Grono Dam Opiekunek:

wybrane na lat trzy 12 kwietnia 1907.

Anna Chylińska, Janowa Federowiczowa,

Ks. Lubomirska Teresa,

Elżbieta Pareńska, Hr. Krystyna Potocka.

Towarzystwo założyło i utrzymuje następujące zakłady:

I. Szpital św. Ludwika dla dzieci w Krakowie

od r. 1876 (łóżek 120).

II. Lecznice dla dzieci skrofolicznych w Rabce

od r. 1887 (łóżek 90).

(Lecznica otwarta od 15 czerwca do 15 września).

Członkowie Towarzystwa:

A) *Fundatorowie:*

Ks. Czartoryska Zuzanna.
Prof. Dr. Jakubowski M. L.
Hr. Lasocki Bronisław.
Hr. Pułowska Marya.
Hr. Pułowski Zygmunt.
Hr. Rzewuska Taida.
Hr. Tyszkiewicz Benedykt.

B) *Członkowie stali:*

Hr. Husarzewska Jadwiga.
Kostanecka Janina.
Lang Natalia.
Łepkowska Celina.
Prof. Dr. Łepkowski Wincenty.
Teichmannowa Anna.
Prof. Dr. Wicherkiewicz Bol.

C) *Członkowie czasowi:*

X. Biskup Bandurski Wład.
Br. Banhydi Kazimiera.
Hr. Baworowski Waław.
Dr. o. p. Biesiadecki Stan.
Dr. o. p. Bobilewicz Adam.
Brzozowska Helena.
X. Prof. Chotkowski Wład.
Chronowski Eustachy.
Chylińska Anna.
Chyliński Michał.
Czarnomska Eliza.
Czarnomski Mikołaj.
Dobrowolski Michał.
Prof. Dr. Domański Stanisław.
X. Drohojowski Julian.
Federowicz Jan.
Federowiczowa Janowa.
Federowiczowa Tadeuszowa.
Glixellowa Witosława.
Grodzicka Klementyna.
Haller Cezar.
Homolačs Stanisław.
Horoszkiewiczowa Olga.
Hrebenda Władysław.
Hupkowa Marya.

Jakubowska Henryka.
Jakubowski Jan.
Jakubowska Zofia.
Jędrzejowiczowa Helena.
Kadenowa Wanda.
Kleiz Eugeniusz.
Hr. Lasocka Czesławowa.
Lewicki Bolesław.
Prof. Dr. Lewkowicz Ksawery.
Ks. Lubomirski Kazimierz.
Ks. Lubomirska Teresa.
Madeyska Marya.
Małachowska Leonida.
Mączyński Maciej.
Mendelsburgowa Flora.
Prof. Dr. Milewski Józef.
Hr. Mostowska Zofia.
Hr. Mostowski Edward.
Dr. Murdzieński Franciszek.
Dr. Mydlarski Władysław.
Niesiołowski Kazimierz.
X. Biskup Nowak Anatol.
Olszewska Kazimiera.
Dr. Olearski Bronisław.
Pareńska Elżbieta.

Prof. Dr. Pareński Stanisław.	Struszkiewicz Władysław.
Pollerowa Wanda.	Studzińska Marya.
Popielowa Marya.	Dr. Supiński Edmund.
Hr. Potocka Krystyna M.	Świerzowa Helena.
Hr. Potocka Izabella.	Prof. Dr. Szajnocha Wł.
Hr. Potocka Katarzyna.	Szatkowski Henryk.
Hr. Potocka Krystyna C.	Dr. Szlachtowski Stanisław.
Hr. Potocka Marya.	Szolańska Włodzimira.
Dr. Poźniak Stanisław.	Hr. Tarnowska Róża.
Hr. Raczyńska Róża.	J. E. Hr. Tarnowski Stanisław.
Hr. Raczyński Edward.	Hr. Tyszkiewiczowa Marya.
Prof. Dr. Raczyński Jan.	Hr. Wodzicka Stanisławowa.
Doc. Dr. Rutkowski M.	J. E. Hr. Wodzicki Antoni.
Rylski Stefan.	Hr. Wodzicka C.
Rylska Zofia.	Wysocki Michał.
Sędzimirowa Jadwiga.	Zieleniewski Edmund.
Sędzimir Mieczysław.	Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).
Hr. Sierakowski Adam.	Prof. Dr. Żuławski Karol.

W roku 1908 przystąpili do Towarzystwa i wpisani zostali w poczet członków czasowych:

Hupkowa Marya.	Rylska Zofia.
Rylski Stefan.	Zieleniewski Edmund.

UWAGA: Osoby, życzące sobie przystąpić do Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci w Krakowie, zechcą się zgłaszać do jednego z Członków Komitetu.

(Wyjątek z § 3 Statutu). „Osoba składająca na raz kwotę przynajmniej 200 Koron w. a. zostaje członkiem stałym Towarzystwa. Członkowie czasowi obowiązani są opłacać rok rocznie najmniej po 10 kor.“.

Sprawozdanie

z kolonii leczniczej dla dzieci skrofulicznych w Rabce

pod św. Józefem.

Rok istnienia dwudziesty drugi.

(Łóżek 90).

Dożywotni Kurator kolonii:

Dr. Maciej L. Jakubowski.

Kierownik biura przyjęcia w Krakowie:

Dr. Franciszek Murdzeński.

Lekarz ordynujący podczas pobytu dzieci w Rabce:

Dr. Otokar Lang.

Gospodarstwem i dozоровaniem dzieci zajmują się:

Siostry Miłosierdzia (wysyłane z Krakowa) 4.

Służba niższa: służące 3, stróż 1.

Skorowidz ruchu dzieci z ubiegłych lat:

Okres I-szy w dawnej kolonii	chłopców	dziewcząt	razem	dni pob.
od r. 1887—1903	577	+	729 = 1.306	— 55.460
Okres II-gi w nowej kolonii:				
1904	63	+	78 = 141	— 6.204
1905	78	+	83 = 161	— 7.318
1906	81	+	85 = 166	— 7.474
1907	80	+	93 = 173	— 7.680
1908.	90	+	87 = 177	— 5.532
Razem .	969	+	1.155 = 2.124	— 89.668

Sprawozdanie statystyczne.

W roku 1908 (w okresie wpisowym od 1/IV do 31/V)

zgłosiło się do przyjęcia dzieci	550
Z tej liczby nie miało warunków objętych regulaminem	120
Wpisano przeto na listę kwalifikacyjną	430
Odmówiono przyjęcia z powodu braku miejsca i funduszków	253
Przyjęto i wysłano do Rabki	177

Koszta utrzymania przyjętych 177 dzieci pokryto:

	chłop.	dziew.	razem	
Z funduszków bieżących Towarzystwa	67	+ 56	= 133	} 135
Z odsetek zapisu hr. H. Tyszkiewicza	—	+ 1	= 1	
» fundacyi E. Urbana	1	+ —	= 1	
Za zwrotem kosztów żywienia:				
Od Dyrekcyi kolei państwowej	18	+ 18	= 36	} 42
» Rady opiekuńczej w Krakowie	—	+ 1	= 1	
» » powiatowej Nowego Sącza	—	+ 1	= 1	
» Gminy m. Pilzna	2	+ —	= 2	
» Osób prywatnych	2	+ —	= 2	
Razem	90	+ 87	= 177 = 177	

Odnośnie do stanu rodziców przyjęto dzieci:

	chłop.	dziew.	razem
Niższych urzędników i sług państwowych	11	+ 16	= 27
» » » kolei państw.	18	+ 19	= 37
» » » magistratu	4	+ 3	= 7
Pomocników handlowych	2	+ 1	= 3
Rękodzielników	22	+ 14	= 36
Sług prywatnych	10	+ 6	= 16
Wyrobników	6	+ 8	= 14
Dzieci wdów	14	+ 9	= 23
Sierót od osób prywatnych	1	+ 3	= 4
» z zakładów dobroczynnych	1	+ 8	= 9
Dzieci rolników	1	+ —	= 1
Razem	90	+ 87	= 177

Według miejsca zamieszkania rodzin było:

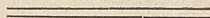
	chłop.	dziew.	razem
Dzieci krakowskich	58	+ 54	= 112
» zamiejscowych	32	+ 33	= 65
Razem	90	+ 87	= 177

Dzieci zamiejscowe (65) pochodziły z powiatów:

Chrzanów (Libiąż)	1
Gorlice miasto	1
Kraków (Czarna wieś 4, Grzegórzki 5, Koemyrzów 1, Krowodrza 7, Łobzów 2, Mogiła 1, Nowa wieś 1, Prądnik czerwonny 2, Zwierzyniec 4)	27
Lwów miasto	1
Nowy Sącz miasto	8
Pilzno miasto	2
Podgórze (miasto 14, Dębniki 1)	15
Tarnów (miasto 5, Biadoliny 1, Bogumiłowice 1)	7
Tłumacz	1
Wieliczka (Bieżanów 1, Prokocim 1)	2
Razem	<u>65</u>

Do Kolonii przyjęto dzieci z następującymi chorobami:

I. Na tle zółzowem:	chłop.	dziew.	razem
Zółzy ogólne	14	+	6 = 20
Przerost gruczołów	30	+	25 = 55
Gruczołaki	9	+	11 = 20
Choroby oka	2	+	14 = 16
» ucha	3	+	3 = 6
» skóry	7	+	8 = 15
» nosa	1	+	2 = 3
II. Na tle gruźliczem (przeważnie chorzy, operowani na oddziale chirurgicznym Szpitala św. Ludwika):			
Choroby kości	10	+	8 = 18
» stawów	5	+	4 = 9
III. Choroby ogólne:			
Krzywica	2	+	1 = 3
Niedokrewność	7	+	5 = 12
Razem.	<u>90</u>	+	<u>87 = 177</u>

Rachunek Funduszu bieżącego Kolonii leczniczej w Rabce za rok 1908.

DOCHODY.

WYDATKI.

	Kor.	h.	Kor.	h.		Kor.	h.	Kor.	h.
1 stycznia: Saldo na rachunku bież. w Banku kraj.									
Zasilki: Wydział krajowy	600	—							
» Gmina miasta Krakowa	300	—			Według ksiąg rachunkowych Kuratora: Urzyczenie budynków, honoraria lekarza, nauczyciela i nauczycielki gimnastyki, wydatki kancelaryjne itd.				
» Kasa Oszeż. m. Krakowa	300	—			Według ksiąg rach. S. Przełożonej: żywność, utrzymanie inwentarza, opał, światło, lekarstwa, kąpiele, podróż, wypłata służby itd.	3209	20		
» Gmina m. Podgórzca	200	—			Transakcyje: Bank krajowy (stemple)	6036	23		
» Tow. Wzaj. Ubezpieczeń	150	—	1550	—	Odsutki dopisane do fund. żelaznych	1319	68		
Zwrot koszt. żywn.: Dyrekcya kol. państw.	1705	04			» » » dyspozycyjnego na Przelano do fund. dyspozycyjnego na książecczkie Banku kraj. Nr. 4.900	646	45		
» » » inne instytucyje	630	—	2785	04	Saldo dnia 31 grudnia w Banku kraj.	3000	—	4966	13
» » » SS. Miosierdzia	450	—						1766	
Dochód z balu Opiekunek (5 lutego)			5577	20					
Skladki i ofiary przygodne *)			357	70					
Odsutki: od funduszów żelaznych			1429	68					
» » » dyspozycyjnych			639	95					
» » » rachunku bież. w Banku kraj.			164	35					
			2233	98				12503	92
								15978	92

Kontrolorowie:

X. *Juliusz Drohojowski.* *Eustachy Jaxa Chronowski.*

Skarbnik:
Dr. Gboulski.

- *) Kwota 357 K. 70 h. pochodzi z ofiar złożonych:
- a) Na ręce Kuratora Kolonii Prof. Dra Jakubowskiego: Zenon Słonecki 50 K., Seweryn Kisielewski 20 K., Prezydent m. Krakowa od Lehb Amelsena 10 K., na fundusz żelazny Helci Łepkowskiej 50 K.
 - b) Za pośrednictwem Administracji »Ozasu«: zamiast wieńca na trumne śp. Dra Józefa Zdumia: apłektarz Keller z Jordanowa 10 K., Dr. Lang z Rabki 20 K., Dr. Merunowicz z Myślenie 10 K., Dr. Służewski z Jordanowa 20 K., Dr. Uchacz z Makowa 10 K. — P. Zdumiowa: składki zebrane w sanatorium p. Mahlera w Abba-zii 14 K. 20 h., P. Gmnikiewicz 48 K., N. N. 20 K.
 - c) Ze skarbonki, umieszczonej w Kolonii 5 K. 50 h., inne drobne 70 K.

Razem 152 » 20 »
75 » 50 »
357 K. 70 h.

Kronika Kolonii.

Grono Dam Opiekunek zajęło się w roku bieżącym urządzeniem balu, zapraszając na protektorkę i przewodniczącą Komitetu księżną Kazimierzową Lubomirską, a na skarbniczkę Profesorową Leonową Mańkowską. Bal z tradycyjną świetnością i powodzeniem odbył się 5 lutego w salach Starego Teatru. Z czystego dochodu 5.577 kor. 20 hal. złożono 3.000 kor. do funduszu dyspozycyjnego Kolonii, resztę 2.577 K. 20 hal. pozostawiono w kasie na wydatki bieżące.

Zakupno parceli gruntowej przylegającej do realności Kolonii: Jeszcze w miesiącu listopadzie 1907 roku wniósł Komitet podanie do Najprzewielebniejszego Ordynaryatu książęco-biskupiego w Krakowie o udzielenie zezwolenia Probstwu rzymskokatolickiemu w Rabce na sprzedaż Towarzystwu Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie 1553 sążni kwadr. z parceli l. k. 120/2 na rozszerzenie kolonii leczniczej pod św. Józefem w Rabce, ofiarując za ten grunt 2.000 kor. Odpowiedź przychylną otrzymał Komitet z książęco-biskupiego Konsystorza dyecezyi krakowskiej dnia 9 października 1908 l. 4.786, wskutek czego przystąpiono do spisania warunków kontraktu kupna i sprzedaży. Spodziewać się można, że w krótkim czasie kontrakt przez Wysokie c. k. Namiestnictwo zatwierdzony zostanie i pomieniona parcela gruntowa przejdzie na własność Towarzystwa.

Pobył kolonistów w Rabce. W pierwszym sezonie wśród sprzyjającej pogody przebyli chłopcy pomyślnie kurację, powracając do domu przy dobrym zdrowiu i ze znacznym przybytkiem na wadze (w przecięciu od 1 do 4 kg.) Drugi sezon, przeznaczony dla dziewcząt, wypadł bardzo niepomyślnie. Ciągłe słyty i dotkliwie zimna przykuwały dzieci do stałego niemal przesiadywania w salach. Wystąpiły też wkrótce wśród nich przypadki katarów oskrzelowych, zapaleń gardła i gorączki. Wobec tak niekorzystnych warunków Kurator, obawiając się wybuchu w Kolonii jednej z chorób zakaźnych, a przede wszystkim szerzącej się w zastraszający sposób w wielu miejscowościach kraju skarlatyny, zdecydował się na wcześniejsze zamknięcie zakładu (dnia 20 sierpnia) i odesłanie dzieci do domów rodzicielskich. Wydarzyło się to po raz pierwszy od dwudziestu dwu lat istnienia Kolonii.
